

Älfsborgs län.

Apoteket i Vänersborg.

1727.

Vid södra stranden af sjön Vassbotten fanns fordom en liten stad benämnd Brätte. Då den anlades är ovisst, men man antager, att det var omkring midten af 16:de århundradet. När staden fick sina första privilegier är också obekant, men sådana utfärdades 1603 och konfirmerades d. 12 dec. 1619. År 1642 utfärdades ett kungligt påbud att staden skulle flyttas till en lägligare plats, vid Hufvudnäs, men flyttningen gick långsamt och d. 29 mars 1647 resolverade K. Maj:t, »att de kvarvarande invånarna förständigas att ofördröjligen till den nya staden inflytta». Den 12 nov. 1646 hade drottning Christina utfärdat »skiöna privilegier» för den nya staden, »låtande honom kallas Vänersborg».

Staden har således gamla anor, men apotek fick den först 1727, då G. A. Wikland här anlade ett sådant, som det vill synas dock ej med stöd af utfärdade privilegier. Han innehade denna »apotekshållning» några år framåt, men afflyttade 1745 till Alingsås. Därefter höll apotekaren M. Luth från Göteborg apotek i Vänersborg, som förestods af en provisor J. F. Möller. Denne utverkade 1751 åt sig K. privilegium å apoteket samt undergick vederbörlig examen. Platsen där apoteket först var beläget är oviss, men under apotekaren J. H. Forshælls tid var det inrymdt i ett trähus vid torget. År 1834 härjades staden af eld, då äfven apoteket nedbrann. Året därpå sålde Forshæll apoteket till P. S. Pyhlson och det är troligt att den förre endast återupprättade apoteket i en provisorisk lokal, ty hans efterträdare uppförde på samma plats vid torget ett stenhus i två våningar, där apoteket inrymdes på nedre botten och där det ännu är beläget.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlägga en årlig afgift af 5,000 kronor.

WIKLAND, GUSTAF AMUND. Innehade apoteket i Vänersborg åren 1727—45. (Se under apoteket i Alingsås sid. 1215.)

MÖLLER, JOHAN FREDRIK. Född d. . . . 1713.

Föräldrar: . . .

Sedan apotekaren på Kronan i Göteborg F. M. Luth efter Wiklands afflyttning under 5 år hållit ett filialapotek i Vänersborg, som förestods af provisor J. F. Möller, utverkade sig denne 1751 K. privilegium på samma apotek, samt undergick vederbörlig examen. Han var en särdeles flitig och arbetsam man, som på allt sätt sökte hålla apoteket uti god ordning.

Död d. . . . april 1773.

Gift d. . . . med DOROTHEA GIFFHORN, född d. . . ., död d. . . ., dotter till . . . Efter mannens död innehade änkan apoteket och skötte det genom provisor till dess hon 1774 gifte om sig med efterträdaren.

Barn: CHRISTIAN och JULIANA, födda d. 5 april 1755, döda d. . . .

HVALSTRÖM, ERIK. Född d. . . . 1748 i Uppsala.

Föräldrar: Trädgårdsmästaren . . .

H. konditionerade ifrån år 1765 först å apoteket Kronan i Uppsala och därpå ett par år å apoteket Kronan i Stockholm innan han 1774 aflade provisorsexamen och reste till Vänersborg för att förestå apoteket för apotekare Möllers änkas räkning. Han gifte sig samma år med änkan, aflade ej långt därefter apotekarexamen och erhöll d. 2 aug. 1776 privilegium å apoteket.

Död d. 17 juli 1782.

Gift 1) i okt. 1774 med DOROTHEA GIFFHORN, född d. . . ., död d. . . . 1775, gift [1) med apotekaren JOHAN FREDRIK MÖLLER, född d. . . . 1713, död d. . . . april 1773.]

2) d . . . med CATHARINA ULLMAN, född d . . . , död d . . . , gift [1] med rådmannen AURELL, född d . . . , död d. 13 mars 1777.]

3) d. 8 aug. 1779 med MARGARETHA CHRISTINA LIEDBOM, född d . . . , död d . . . , dotter till rådmannen i Vänersborg, CARL LIEDBOM och . . . gift [1] med provinsialläkaren, d:r CHRISTOPHER GEDDNER, född d . . . 1730, död d. 3 maj 1773.]

Änkan innehade apoteket 3 år efter mannens död och skötte detsamma genom en provisor vid namn DANIEL NORLIN.

Alla tre äktenskapen voro barnlösa.

FORSHÆLL, JACOB JOHAN. Född d. 2 juli 1758 i Lojo socken i Finland.

Föräldrar: Pedagogen JACOB FORSHÆLL, född d. 9 juli 1727, död d. 8 mars 1796, och CHRISTINA REILIN, född d . . . 1728, död d . . . 1783.

Efter att af sin fader hafva erhållit enskild undervisning, antog F. plats som elev hos apotekare von Mell i Åbo. Efter lärotidens slut reste han öfver till Sverige samt studerade en tid vid Uppsala akademi, förnämligast kemi, under handledning af professor Torbern Bergman. Tjänstgjorde därpå såsom farmaceut på apoteket Hjorten i Örebro och förestod åren 1782 och 1783 apoteket i Söderköping samt tog 1784 plats som föreståndare för apoteket i Vänersborg. Han inköpte detta apotek 1785, undergick d. 28 juni s. å. med utmärkt vitsord apotekarexamen och erhöll d. 5 mars 1795 privilegium på apoteket.

F. gjorde sig känd, ej mindre som en driftig man, än som en bland rikets kunnigare apotekare. Han utförde ock stundom mindre kirurgiska operationer. Han hade därjämte förskaffat sig ej obetydliga kunskaper beträffande de invärtes sjukdomarna och kunde därigenom komma många fattiga sjuka till hjälp. Under dåvarande lasarettsläkaren, assessor Hollbergs frånvaro, skötte han äfven kortare tider Vänersborgs lasarett.

Han afträdde apoteket år 1821 till sin son, J. H. Forshaëll.

Död d. 4 mars 1830 i Vänersborg.

Gift d. 17 juni 1787 å Näs i Östergötland med JOHANNA WESTERBERG, född d . . . 1770, död d. 2 mars 1848, dotter till handlanden i Norrköping JACOB WESTERBERG och ANNA CAJSA LJUNG.

Barn: MARIA CHARLOTTA, född och död d. 19 okt. 1788; —

JOHANNA MARIA, född d. 20 aug. 1790, död d. . . ., gift d. 24 april 1812 med stadsläkaren i . . . ANDERS JONAS ALM, född d. . . . 1788, död d. 2 jan. 1818; — JACOB FREDRIK, född d. 28 maj 1792, död d. 27 febr. 1793; — ANNA CHARLOTTA, född d. 31 juli 1796, död d. 30 maj 1824: — JOHAN HENRIC, född d. 12 mars 1799, död d. 20 nov. 1877. Apotekare å apoteket Svanen i Lund.

FORSHÆLL, JOHAN HENRIC. Var innehafvare af apoteket i Vänersborg åren 1821—35. (Se under apoteket Svanen i Lund sid. 930.)

PYHLSON, PEHR SEVERIN. Född d. 3 sept. 1793 i Halmstad.

Föräldrar: Tullförvaltaren JACOB PYHLSON, född d. 17 maj 1755, död d. 28 mars 1837, och HELENA SABINA HERSLOW, född d. 10 jan. 1768, död d. 4 mars 1834.

P. antogs till elev å apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm samt aflade där d. 25 juni 1812 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter dels å nämnda apotek, dels å apoteket Östgöta Lejon i Norrköping och inköpte efter aflagd apotekarexamen 1818 apoteket i Lindesberg, som han tillträdde d. 30 jan. s. å. och innehade åren 1818—1835. Inköpte 1835 apoteket i Vänersborg, hvarå han d. 30 aug. s. å. erhöll K. privilegium.

Under 36 års tid skötte P. under rastlös verksamhet nitiskt sitt apotek, som han i dec. 1871 öfverlät på sonen Johan Severin.

Han var ledamot af stadsfullmäktige och Örebro läns hushållningssällskap samt innehade flera andra kommunala uppdrag.

R. V. O. d. 2 febr. 1872.

Död d. 23 dec. 1877 i Vänersborg.

Gift 1) d. 23 mars 1822 med ULRIKA CATARINA KIHLMOM, född d. 3 febr. 1792, död d. 24 okt. 1829, dotter till . . .

Barn: JOHAN SEVERIN, född d. 23 dec. 1822, död d. 1 mars 1887. Apotekare, se nedan; — CARL ANTON, född d. 5 dec. 1823, död d. . . . Possessionat; — JACOB WILHELM, född d. 3 febr. 1825, död d. 6 aug. s. å.; — SOFIA AURORA, född d. 30 mars 1826, död d. . . ., gift d. 31 okt. 1851 med bokhandlaren i Vänersborg FREDRIK AUGUST ZETTERGREN, född d. . . . 1818,

död d. . . .; — CHARLOTTA, född d. 8 april, död d. 20 sept. 1827; — MARIA CHRISTINA, född d. 4 aug., död d. 11 okt. 1828; — AMALIA MATHILDA, född d. 18 okt., död d. 31 okt. 1829.

2) d. 19 nov. 1834 i Halmstad med ANNA SOFIA DAHL, född d. 4 juni 1806 i Eksjö, död d. 5 nov. 1862 i Vänersborg, dotter till . . .

Barn: MARIA CATARINA, född d. 20 dec. 1835, död d. 5 jan. 1844; — AXEL FREDRIK HJALMAR, född d. 3 maj 1837, död d. 1 febr. 1903. Major vid K. Västgöta Dalsregemente; — AMALIA SOFIA, född d. 17 juni 1839, död d. 27 nov. 1892, gift d. 9 juli 1865 med lektorn vid högre allmänna läroverket i Vänersborg, fil. d:r KARL FRITHIOF RÅDBERG, född d. 16 maj 1830, död d. 5 maj 1892; — PER ALBERT, född d. 14 aug. 1841, död d. 3 mars 1879. Löjtnant vid K. Skaraborgs regemente; — HILDEGARD MATHILDA, född d. . . . 1843, död d. 30 dec. 1846.

PYHLSON, JOHAN SEVERIN. Född d. 23 dec. 1822 i Lindsberg.

Föräldrar: Apotekaren i Vänersborg PEHR SEVERIN PYHLSON, född d. 3 dec. 1793, död d. 23 dec. 1877, och ULRIKA CATARINA KIHLMOM, född d. 3 febr. 1792, död d. 24 okt. 1829.

P. erhöU undervisning vid Örebro lärdomsskola till år 1840, då han antogs till elev å apoteket i Vänersborg. Aflade där d. 5 sept. 1844 farmacie studiosi-examen och fortfor att tjänstgöra å nämnda apotek. Aflade d. 31 maj 1848 apotekarexamen och tjänstgjorde åter å apoteket i Vänersborg till dess han, efter med fadern afslutadt köp, d. 29 dec. 1871 blef ägare af apoteket å hvilket han d. 2 febr. 1872 erhöU privilegium.

Död d. 1 mars 1887 i Vänersborg.

Gift d. 5 dec. 1872 i Vänersborg med MAGDALENA CAROLINA WILHELMINA MALM, född d. 22 april 1834 å Nygård vid Vänersborg, död d. 26 maj 1877, dotter till possessionaten CARL ADOLF MALM och HENRIKA WILHELMINA HAFVENSTRÖM.

SJÖBERG, LAURENTIUS AUGUST. Född d. 11 aug. 1833 i Varberg.

Föräldrar: Handlanden PETER SJÖBERG, född d. . . . 1786, död d. . . . 1873, och JOHANNA BERGENDAL, född d. . . . 1802 i Borås, död d. . . . 1873.

S. erhöill undervisning vid Varbergs elementarläroverk samt antogs 1849 till elev å apoteket Fläkta Örnen i Malmö. Aflade där d. 5 dec. 1853 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till okt. 1855 och därefter till hösten 1857 å apoteket i Varberg. Han förestod under sommaren 1858 brunnsinrättningen i Viborg, aflade d. 17 dec. 1859 apotekarexamen och var åren 1860—68 föreståndare för filialapoteket i Bollnäs. Erhöill d. 23 okt. 1868 personligt privilegium å en ny apoteksanläggning i Tjällmo i Östergötland, som af honom 1869 öppnades för allmänheten. Han innehade detta apotek till 1887, då han erhöill transport till apoteket i Vänersborg. S. åtnjöt sedan 1888 tjänstledighet med examinerade apotekaren Axel Gustaf Unger som föreståndare till 1903, hvarefter leg. apotekaren Carl Axel Sandberg förestod apoteket till 1908.

Död d. 21 dec. 1907 i Vänersborg.

Gift 1) d. 19 aug. 1869 i Tjällmo med IDA WILHELMINA RAMBÄCK, född d. 24 april 1844, död d. 11 okt. 1882, dotter till byggmästaren PEHR ERIK RAMBÄCK och MARIA NYLIN.

2) d. 13 juni 1886 med EDITH JULIA GABRIELLA HEDLUND, född d. 14 mars 1861, död d. 1921, dotter till bruksförvaltaren å Önans pappersbruk vid Trollhättan GUSTAF HEDLUND och AMALIA LUNGGREN; äktenskapet upplöst; gift [2] d. 20 juni 1913 med f. d. kammarskrifvaren KNUT EDVARD ANSHELM BÄFVERFELDT, född d. 11 dec. 1863, död d. . . . Äktenskapet upplöst d. 21 nov. 1914.]

BERGQUIST, CARL GUSTAF. Född d. 9 febr. 1853 i Lidköping.

Föräldrar: Grosshandlaren CARL FREDRIK BERGQUIST, född d. 6 mars 1821, död d. 18 jan. 1885, och GUSTAFVA FISCHER, född d. 14 juni 1822 i Askersund, död d. 10 mars 1875.

Efter att hafva idkat studier elementarläroverket i Lidköping, blef B. 1868 elev å apoteket Ugglan i Stockholm och aflade där 1871 farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde sedan å apoteket i Eskilstuna till hösten 1875 och aflade apotekarexamen d. 31 jan. 1878. Tjänstgjorde därefter å apoteket i Sala till juni 1880, å apoteket i Falköping till dec. 1899, därunder såsom föreståndare för såväl apoteket i staden som brunnsapoteket i Mösseberg under sommarmånaderna. B. var åren 1882

—83 lärare i kemi vid folkhögskolan i Stenstorp. Erhöll d. 15 dec. 1899 privilegium å apoteket i Kinna, som af honom nyanlades. Han innehade detta apotek till d. 13 juni 1908, då han erhöll transport till apoteket i Vänersborg, hvilket han tillträdde d. 1 juli s. å.

B. har varit och är ännu flitigt anlitad i allmänna värf, sålunda var han ordförande i fattigvårdsstyrelsen 1912—22, ledamot i centralstyrelsen för Enskilda banken i Vänersborg från 1914, ordförande i Älfsborgs läns stadshypoteksförening från 1918, stadsfullmäktig åren 1917—20, ledamot i hälsovårdsnämnden åren 1918—21 och hufvudman i sparbanken från 1912.

Med anledning af sin 70-årsdag d. 9 febr. 1923 donerade Bergqvist 10,000 kr. att användas till reparation af stadens kyrka.

R. V. O. 1921.

Gift d. 31 okt. 1893 med ANNIE FREDRIKA AMALIA TENGBOM, född d. 31 okt. 1871, dotter till kaptenen i K. Skaraborgs regementes reserv SAM JUSTUS AUGUST TENGBOM och AGNES CAROLINA LOVISA ALMQVIST.

Barn: ANDERS GUNNAR, född d. 23 dec. 1894, död d. 15 okt. 1918; — KNUT GUSTAF, född d. 24 april 1897. Skeppsmäklare. — CARL JUSTUS, född d. 10 mars 1900. Köpman. — JOHN BERTIL, född d. 15 april 1905. Studerande.
